

28 juni '42 een afspraak had in het buitenhuisje van mej. van der Molen in Noordwijk. De Nederlandse politie kreeg opdracht, hem en mej. van der Molen aldaar te arresteren. Hos kon zich echter niet aan zijn afspraak houden en bleef weg, maar de politie trof wèl mej. van der Molen aan. Notabene, er was redactievergadering van *Vrij Nederland* en van Randwijk en de Groot waren ook aanwezig. Van Namen was naar de kerk. Toen hij aan kwam lopen, zag hij dat er onraad was – hij liep door. De Nederlandse rechercheur die het onderzoek leidde, had achter van Namens ware identiteit kunnen komen (hij was als voortvluchtig gesignaleerd en de *Sicherheitspolizei* bezat een foto van hem), maar wist van de overigen niets bijzonders af. Dezen ontkenden, ooit van Hos gehoord te hebben. 'Ze hebben mij', aldus mej. van der Molen, toen vijftig jaar oud,

'alleen maar aangezien voor een oude juffrouw die zich ook nog wat met vriendelijke hulp aan haar medemensen bezighield, maar niet met zulke stoute dingen als illegale bladen! Ik heb deze houding natuurlijk krachtig volgehouden'¹–

zij bleef niettemin vier weken lang opgesloten, van Randwijk en de Groot daarentegen (de rechercheur bleek zeer geïnteresseerd in hun literaire werken, hij was een groot bewonderaar van *Burgers in nood*) bevonden zich na drie dagen weer in vrijheid.

Wij keren terug naar van Randwijks bekentenis jegens Buskes: 'Ik heb een nooit aflatende angst voor de dood, duizendmaal sterker dan je denkt.'

Tweemaal was hij de dood rakelings gepasseerd – hij wist het. Maar zijn illegaal werk zette hij voort.

De illegale CPN

Mèt de door Sneevliet geleide Revolutionair-Socialistische Arbeiderspartij was de Communistische Partij Nederland in de zomer van '40 de enige Nederlandse politieke groepering geweest die als zodanig in de illegaliteit was gegaan. De leiding was komen te berusten bij een driemanschap: Paul de Groot, Lou Jansen, Jan Dieters. Van hen drieën gaf Paul de Groot de politieke hoofdlijn aan. Hij was hoofdredacteur van *De Waarheid*, d.w.z. dat hij het was die de gestencilde kaderkrant samenstelde die naar vertrouwde adressen in het gehele land gebracht werd; daar zorgden stencilploegen voor de plaatselijke of regionale edities van illegale bladen die als regel *De Waarheid* heetten. Jansens voornaamste functie was het onderhouden van contact

¹ Getuige G. H. J. van der Molen, *Enq.*, dl. VII c, p. 300.